

AJALOO AINEKAVA

põhikooli 6. klassile

1.Õppe- ja kasvatuseesmärgid

6. klassi õpilane:

- kasutab asjakohaselt aja mõistega seonduvaid õpitud sõnu, lühendeid ja fraase;
- tunneb mõningaid iseloomulikke sündmusi kodukoha ja Eesti ajaloost ning seostab neid omavahel;
- teab mõnda ajaloolist asunit, selle tekkimise ja kujunemise põhjusi;
- hindab materiaalsel keskkonda kui ajaloosündmuste peamist kandjat;
- toob näiteid muinasaja ja vanaaja kohta;
- mõistab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed, ning loob lihtsamaid seoseid mõne sündmuse näitel;
- teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, töötab lihtsamate allikatega ja hindab neid kriitiliselt;
- väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava, lühijuttu ja kirjeldust ning kasutab ajaloo kaarti.

2.Õppesisu

1.Muinasaeg

Aeg ja ajaarvamine, muinas- ja vanaaja periodiseerimine. Ajalugu ja ajalooallikad.

Allikmaterjalide tõlgendamine .

Muinasaja arengujärgud ja nende üldiseloomustus: kiviaja inimese tegevusalad, põlluharimise.

Algus, loomade kodustamine, käsitöö areng, metallide kasutusele võtmine.

Eesti muinasaja üldiseloomustus, Pulli, Kunda.

2.Vanad Idamaad

Vanaaja sisu ja üldiseloomustus: ajalised piirid, looduslikud olud.

Mesopotaamia, sumerite linnriigid, leiutised (ratas, potikeder), Hammurabi seadused, eluolu, religion, kultuurisaavutused.

Vana-Egiptus, Egiptuse riigikorraldus. Thutmosis III, Ramses II, Tutankhamun; eluolu, religion, kultuurisaavutused.

Foiniikia ja Israel.

Vana India.

Vana China

3.Vana-Kreeka

Vanim kõrgkultuur Euroopas. Kreeka loodus ja rahvastik, Kreet ja Mükene kultuur. Kreeka linnriigid. Ühiskonnakorraldus ja kasvatus Ateenas ning Spartas.

Linnriikide nõrgenemine ja alistamine Makedooniale. Aleksander Suure sõjaretk ning maailmariigi tekkimine.

Vana-Kreeka kultuur ja eluolu, kultuur ja religioon Hellase maailma ühendajana, olümpiamängud, religioon ja mütoloogia, Homerose kangelaseepika, ajalookirjutus, Herodotos, teater, kunst, arhitektuur (Ateena akropol), skulptuur, vaasimaal, helenite igapäevaelu, hellenistlik kultuur, Vana-Kreeka kultuuri tähtsus.

4.Vana-Rooma

Rooma riigi tekkimine, looduslikud olud, Rooma linna tekkimine, kuningad, vabariigi algus. Rooma vabariik, ühiskondlik korraldus, Rooma võimu laienemine Vahemere maades.

Hannibal, kodusõjad Roomas. Caesar, vabariigi lõpp.

Rooma keisririik, ühiskondlik korraldus. Augustus, Rooma impeerium ja selle lõhenemine.

Vana-Rooma kultuur, rahvas ja eluolu.

Rooma kui impeeriumi keskus ja antiikaja suurlinn, kunst ja arhitektuur, avalikud mängud, Rooma õigus. Ristiusu teke, Uus Testament. Lääne-Rooma Riigi langus.

3.Õpitulemused

6. klassi õpilane:

1. Teab, ajaloo periodiseerimise põhimõtteid ning et ajaloo periodiseerimine on kokkuleppeline.
2. Teab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed.
3. Kasutab ajaloo mõisteid kontekstis.
4. Teab näiteid kodukoha minevikust.
5. Teab, et Eesti ei ole alati olnud iseseisev ning teab olulisi sündmusi ja isikuid Eesti omariikluse kujunemisloos.
6. Mõistab, kuidas kujunes inimasustus.
7. Mõistab, et teadus ja tehnika on pidevas arengus ja mõjutavad inimesi ning ühiskonnaelu.
8. Oskab asetada end minevikus elanud inimese olukorda ning saab aru, et erinevast rollist vaadates on maailm erinev.
9. Teab, et eri aegadel on ühiskonnas olnud erinevad väärtussüsteemid, mida ei ole õige hinnata tänapäeva kontekstis.
10. Teab, mis tunnused on iseloomulikud demokraatlikele ja mittedemokraatlikele ühiskonnavormidele ajaloos.
11. Teab, millist liiki allikatest saab mineviku kohta teavet ja milliste tunnuste järgi saab allikate usaldusväärsust hinnata.
12. Teab näiteid kodukoha kultuuripärandist, olulisi inimesi ja nende rolli kodukoha kultuuriloos.
13. Märkab ja väärtustab minevikupärandit Eestis ja mujal;
14. Kirjeldab muinasaja inimese eluviisi ja tegevusalasid;
15. Näitab kaardil ning põhjendab, miks ja mis piirkondades sai alguse põlluharimine;
16. teab, mis muutusi ühiskonnas tõi kaasa metallide kasutusele võtmine;
17. teab ning näitab kaardil Eesti ja kodukoha esimesi inimasustus alasid.

18. selgitab, miks, kus ja millal tekkisid vanaaja kõrgkultuurid, ning näitab kaardil Egiptust ja Mesopotaamiat;
19. kirjeldab vanaaja elulaadi ja religiooni Egiptuse, Mesopotaamia või Juuda riigi näitel;
20. tunneb vanaaja kultuuri- ja teadussaavutusi: meditsiin, matemaatika, astronoomia, kirjandus, kujutatav kunst, Egiptuse püramiidid ja Babüloni rippaiad;
21. teab, et esimesed kirjasüsteemid olid kiilkiri ja hieroglüüfkiri;
22. näitab kaardil Kreetat, Kreetat, Balkani poolsaar, Ateenat ja Spartat;
23. teab, et Vana-Kreeka tsivilisatsioon sai alguse Kreetat-Mükeene kultuurist;
24. kirjeldab Vana-Kreeka kultuuri ja eluolu iseloomulikke jooni järgmistes valdkondades: kirjandus, teater, religioon, kunst, sport;
25. võrdleb Vana-Kreeka ühiskonnakorraldust Ateena ja Sparta näitel;
26. näitab kaardil Apenniini poolsaart, Vahemere, Kartaago, Roomat, Konstantinopoli, Ida-Roomat ja Lääne-Roomat;
27. teab Rooma riigi tekkelugu ning oskab tingmärkidest juhindudes näidata kaardil Rooma riigi territooriumi ja selle laienemist;
28. seletab ja kasutab kontekstis mõisteid: kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, varanduslik ebavõrdsus, sugukond, hõim; linnriik, vaarao, muumia, sfinks, tempel, püramiid, preester, Vana Testament, polis, rahvakoosolek, akropol, agora, türann, aristokraatia, demokraatia, kodanik, ori, eepos, olümpiamängud, teater, tragöödia, komöödia, skulptuur, Trooja sõda, hellenid, tähestik, vabariik, foorum, kapitolium, Colosseum, patriits, plebei, konsul, senat, rahva tribuun, orjandus, amfiteater, gladiator, leegion, kodusõda, kristlus, piibel, provint, Ida-Rooma, Lääne-Rooma, Kartaago, Konstantinopol, ladina keel.

4. Hindamine

- a. Kujundav
- b. Jooksev
- c. Kokkuvõttev (veerandi, aasta)

Jooksva hindamise puhul õpilasel peab olema mitte vähem kui 3 jooksva hinnet, mille alusel moodustab veerandi lõplik hinne.

Jooksev hindamine sisaldab:

- d. Hinded suulise vastuse eest
- e. Hinded kirjaliku küsitluse alusel
- f. Töövihikute kontroll
- g. Kontrolltöö

Igal veerandil viiakse läbi üks kontrolltöö. Aastahinne tuleneb 4 koonddindest.

Hindamiskriteeriumid

Tase	Teemad
	Muinaeaeg. Vanad Idamaad. Vana-Kreeka. Vana-Rooma.
5	<u>Hinde "5"</u> ("väga hea") saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.
4	<u>Hinde "4"</u> ("hea") saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.
3	<u>Hinde "3"</u> ("rahuldav") saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, põhioskused omandatud, kuid praktilises tegevuses, teadmiste rakendamisel võib esineda raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist.
2	<u>Hinde "2"</u> ("puudulik") saab õpilane, kelle suulises vastuses (esituses), kirjalikus töös, praktilises tegevuses või selle tulemustest on olulisi puudusi ja eksimusi. Õpilane teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral.
1	<u>Hinde "1"</u> ("nõrk") saab õpilane, kelle suulisest vastusest (esitusest), kirjalikust tööst, praktilisest tegevusest või selle tulemustest järeldub nõutavate teadmiste ja oskuste puudumine.

5.Õppekirjandus

- Ajaloo õpik 6 klassile. Vanaaeg I, II osad. Mait Kõiv, Milvi Martina, Avita
- Ajaloo töövihik 6. klassile. Vanaaeg, I, II osad. Milvi Martina Piir, Mait Kõiv, Avita

6.Õppevahendid

- IKT
- Ajalookaardid
- Ajaloo allikmaterjalid
- Portree ja ajaloo pildid